

ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ
LIABILITY CONDITION OF GOVERNMENT TEACHERS AND EDUCATION
PERSONNEL OF TRIAMUDOMSUKSANOMKLOW SAMUTPRAKAN SCHOOL

มรกต วงศ์อรินทร์
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Morrakot Wongarin
E-mail: morrakot.wongarin@gmail.com
Faculty of Business Administration Program in Accounting,
Ramkhamhaeng University, Thailand.
Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand.
Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะหนี้สิน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ จำนวน 152 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ มีหนี้สินตั้งแต่ 500,000-1,000,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 63.2 โดยกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสมุทรปราการ จำกัด ร้อยละ 46.8 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ มีรายรับไม่เพียงพอ กับการจ่าย ร้อยละ 58.6 ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน พบว่า ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน สถานที่ในการรักษาพยาบาล รายจ่ายในการรักษาพยาบาลต่อเดือนของครอบครัว รายจ่ายสำหรับการผ่อนยานพาหนะ การศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น และความถี่ในการรับประทานอาหารนอกบ้าน มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน ด้านจำนวนหนี้สิน ในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน รายจ่าย สำหรับผ่อนชำระหรือค่าเช่าเพื่อที่อยู่อาศัยต่อเดือน สถานที่ในการรักษาพยาบาล รายจ่ายในการรักษาพยาบาลต่อ เดือนของครอบครัว รายจ่ายสำหรับการผ่อนยานพาหนะ และค่านิยมทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

ด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้พบว่าภาวะหนี้สินได้ส่งผลกระทบต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ภาพรวมในระดับน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ภาวะหนี้สินด้านจำนวนหนี้สินในปัจจุบัน และด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะหนี้สิน, ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were to find out the liability condition, factors related to liability and the effect of liability condition of government teachers and education personnel of Triamudomsuksanomkloa Samutprakan School. The sample was selected from 152 people in this school. The data were collected by using the questionnaires. The statistics used for analyzing descriptive data were frequency, percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing to find the correlation using chi-square test.

The results of the study showed that 63.2 % of government teachers and education personnel of Triamudomsuksanomkloa Samutprakan School had debts ranging from 500,000 up to 1,000,000 baht. 46.8% of them loaned from the Samutprakan Teacher Saving and Credit Cooperative Ltd. Most of them had an inadequate income for their expenses at 58.6 %. Regarding the factors related to the liability condition, it was found that current housing, medical centers, monthly medical expenses for family, vehicle installment, higher education expenses, and frequency of eating out were related to the liability condition. in terms of the current amount of debt with statistical significance at 0.5 level. Moreover, it indicated that the current housing, monthly mortgage payment or house rent, medical centers, monthly medical expenses, vehicle installment, and economic value related to liability condition. In terms of the credit limit of monthly loan payment with statistical significance at .05 level.

In addition, it showed that the liability condition affected the government teachers and education personnel of Triamudomsuksanomkloa Samutprakan School in a lower level. Nevertheless, the liability condition, in terms of the current amount of debt and the credit limit of monthly loan payment, had a correlation with the effect of liability condition regarding the economic value at statistical significance of .05 level.

Keywords: Liability Condition, Government Teachers and Education Personnel

บทนำ

ในปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization Trends) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านของสภาพการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี พัฒนาไปสู่ความทันสมัยภายใต้กรอบแนวคิดของทุนนิยม มีผลทำให้สังคมไทยเป็นสังคมการเรียนรู้ มีการเปิดรับวัฒนธรรมอย่างเสรี และที่สำคัญสังคมได้ให้การยอมรับวัฒนธรรมบริโภคนิยม เกิดการบริโภคที่ฟุ้งเฟ้อ ผลของการที่ผู้คนในสังคมตกอยู่ภายใต้ลัทธิบริโภคนิยมเช่นนี้ ทำให้สังคมไทยและคนในสังคมพบปัญหาต่างๆ ตามมาหลายประการ คือ ทำให้ประเทศต้องนำเข้าสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยมากขึ้น ผู้คนในสังคมถูกกระแสวัตถุนิยมครอบงำ ตกเป็นทาสของวัตถุ และมีหนี้สินเมื่อความต้องการเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่มีเงินทองมากพอที่จะหาซื้อในสิ่งที่ต้องการได้ ก็จะต้องตกเป็นหนี้โดยการกู้ยืมเงินที่ตนเองจะต้องใช้คืนในอนาคตมาใช้ในปัจจุบัน และหากเมื่อระยะเวลาที่ใช้คืนมาถึง แต่ไม่มีเงินมาใช้หนี้ก็ต้องเดือดร้อนก่อนหนี้เพิ่มขึ้นเพื่อใช้หนี้ที่มีอยู่ก่อนแล้ว อันเป็นการแก้ปัญหาด้วยการสร้างปัญหา (สามารถ มั่งสัจ, 2524) ปัญหาหนี้สิน กำลังเป็นปัญหาใหญ่ที่คนไทยกำลังเผชิญหน้าอยู่ ข้าราชการครูในฐานะประชาชนกลุ่มหนึ่งของประเทศ และเป็นทรัพยากรบุคคลผู้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ การสร้างการเรียนรู้ให้เยาวชนเพื่อให้เป็นบุคคลที่ต้องการของสังคม ก็ประสบปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากสาเหตุใดๆ ก็ตาม เช่นเดียวกับคนทั่วไป เพราะข้าราชการครูเกือบร้อยละร้อย มีรายรับทางเดียว คือ เงินเดือน และได้รับเพียงเดือนละครึ่ง แต่รายจ่ายมีหลายรายการ เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายบุตร ค่าเครื่องแต่งกาย นันทนาการ ภาษีสังคม และอื่นๆ อีกนับไม่ถ้วน ส่วนใหญ่มาจากการก่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างหนี้ที่นำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ซึ่งการก่อหนี้เหล่านี้ก็มาจากการขาดการวางแผนทางการเงิน หรือความรู้ความเข้าใจในการบริหารเงินที่คลาดเคลื่อน นำไปสู่ภาระหนี้สินมากเกินไปจนกว่าจะบริหารจัดการได้ ซึ่งภาพรวมของหนี้สินครูและปัญหาชำระหนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งมีส่วนทำให้หนี้ครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน ภาวะหนี้สิน ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะหนี้สิน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินกับภาวะหนี้สิน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สินและผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ และผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน

ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ขอบเขตระยะเวลาการดำเนินการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม พ.ศ.2563 ถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2563

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน ภาวะหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับผลกระทบต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบถึงภาวะหนี้สิน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ทำการวิจัย จากหลากหลายแหล่งที่มา สามารถแบ่งออกได้เป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้สรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีลักษณะและคุณสมบัติเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีผลทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพของคู่สมรส รายได้ของคู่สมรส ครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย อาชีพ ตำแหน่งงาน อายุงานหรือประสบการณ์ในการทำงาน ที่บ่งบอกถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รายได้ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานของแต่ละบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคล ย่อมส่งผลต่องานที่ทำแตกต่างกัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครู

หนี้สินคือ ภาระผูกพันทางกฎหมายที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้อาจจะเป็นสถาบันการเงินทั้งในและนอกระบบ หรือบุคคลทั่วไป โดยลูกหนี้จะต้องชดใช้หนี้คืนให้กับเจ้าหนี้ตามจำนวนเงิน พร้อมอัตราดอกเบี้ย ตามที่ตกลงกัน ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู หากพิจารณาแล้ว จะพบปัญหาที่สำคัญคือ รายได้และรายจ่ายของข้าราชการครูไม่สมดุลกัน โดยข้าราชการครูจะมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ สาเหตุสำคัญมาจากครุมีรายได้ต่ำ แต่ภาระความรับผิดชอบสูง ทั้งด้านครอบครัว ด้านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งต้องรับภาระเกี่ยวกับงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุให้เกิดหนี้ได้ การแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายที่ไม่

เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เมื่อมีความจำเป็นก็ต้องกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อนำมาใช้จ่ายให้เพียงพอต่อความจำเป็น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของข้าราชการครูรวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมีหลายประการ แบ่งเป็นหนี้สินที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ เช่น กู้ยืมเงินไปเพื่อสร้างหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย นำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซื้อยานพาหนะ เป็นค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลานหรือตนเอง ซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน เป็นทุนในการประกอบอาชีพเสริม เป็นค่ารักษาพยาบาล อีกทั้งเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรหรือญาติพี่น้องที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ส่วนหนี้สินที่เกิดจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ก่อให้เกิดหนี้สิน เช่น พฤติกรรมการเล่นการพนัน ซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายราคาแพง

ผลกระทบจากการเกิดภาวะหนี้สิน ได้ส่งผลกระทบต่อข้าราชการครูในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านร่างกายและจิตใจ ภาวะหนี้สินได้ส่งผลกระทบทำให้ข้าราชการครูเกิดความเครียด ความวิตกกังวล หงุดหงิด ขาดสมาธิ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครู เมื่อจิตใจและร่างกายของข้าราชการครูไม่พร้อมที่จะปฏิบัติการสอน ก็จะส่งผลกระทบทางด้านสังคมต่อไป
2. ด้านสังคม ภาวะที่ทำให้ความสัมพันธ์ด้านสังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมลง ครูที่มีหนี้สินจะส่งผลกระทบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมรอบข้าง
3. ด้านเศรษฐกิจ ภาวะที่หนี้สินส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ยังมีหนี้สินมากเท่าไร ยิ่งส่งผลกระทบต่อการผ่อนชำระหนี้ ดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละเดือน จนต้องนำรายได้ไปหักชำระหนี้เกือบทั้งหมด ทำให้ในแต่ละเดือน รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จนเป็นเหตุให้ไปกู้หนี้ยืมสินเพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่าย จนกลายเป็นวงจรหนี้ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคในครัวเรือนลดลง

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น เกิดขึ้นจากหลายปัจจัยประกอบกัน ทั้งนี้เกิดจากความต้องการ ค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน ดังนี้

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ ผู้วิจัยได้สรุปว่าทฤษฎีความต้องการกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเกี่ยวข้องกัน เพราะมนุษย์ทุกคน ย่อมมีความต้องการตามธรรมชาติ ความต้องการของมนุษย์เกิดขึ้นโดยไม่มีที่สิ้นสุด ตามใดที่ยังมีสิ่งกระตุ้น สิ่งเร้า และแรงจูงใจให้เกิดความต้องการ ครูก็เป็นมนุษย์ทั่วไปที่มีต้องการ เมื่อความต้องการมีมาก แต่ไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการที่มีมากนั้นได้ เนื่องจากเงินเดือนที่ได้รับแต่ละเดือนไม่เพียงพอกับความต้องการในการจ่าย จึงมีความจำเป็นที่ต้องไปกู้ยืมเงินมาเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม ผู้วิจัยได้สรุปว่าทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยมมีความเกี่ยวข้องกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเกี่ยวข้องกัน เพราะค่านิยมเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งเกิดขึ้นเพราะความต้องการโดยธรรมชาติของมนุษย์จากการเรียนรู้ แล้วกลายเป็นค่านิยมที่ก่อตัวและฝังรากลึกนานเข้าก็จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางสังคม และวิถีชีวิตต่างๆ ของบุคคลในสังคม อาชีพครูมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคมโดยตรง ส่งผลให้ครูต้องทำตนให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เมื่อครูมีค่านิยมเช่นไร ก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาเช่นนั้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม ผู้วิจัยได้สรุปว่า ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเพราะพฤติกรรม เป็นการกระทำหรือกิริยาอาการที่แสดงออกทางร่างกาย ความคิด หรือความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก การกระทำที่ครูแสดงออกอาจเป็นการกระทำที่สังคมยอมรับหรือไม่ยอมรับ พฤติกรรมของครู เมื่อปฏิบัติไปแล้ว ย่อมมีผลสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมนั้น ถ้าผลสืบเนื่องเป็นไปด้วยความพึงพอใจ ครูก็มักจะทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ถ้าผลสืบเนื่องนั้นเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ครูนั้นก็พยายามทำพฤติกรรมใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคนิยม

การบริโภคนิยม มีสาเหตุมาจากหลายอย่าง เช่น จากสิ่งเร้าภายนอก เช่น การโฆษณา การเลียนแบบ ต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมกับคนอื่นในสังคม อุปนิสัยส่วนตัวที่ชอบความสบาย รวมทั้งแรงผลักดันทางสังคมที่นิยมชมชอบคนมีฐานะร่ำรวย คนมีอำนาจ คนมียศถาบรรดาศักดิ์ ปัจจัยเหล่านี้จะกระตุ้นให้ครูเกิดความอยาก ความต้องการที่คล้อยตามกระแสสังคม แต่รายได้ของครูซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด ครูจึงต้องไปกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้จ่าย ตอบสนองความต้องการของตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคบริโภคนิยมจะอธิบายถึงพฤติกรรมการบริโภคของครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่นำไปสู่การเกิดภาวะหนี้สินได้อย่างชัดเจน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กันต์ อินทวงศ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครู ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่ มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ ข้าราชการครูมีสินทรัพย์ประเภทยานพาหนะได้แก่ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 85.5 สินทรัพย์ประเภทเครื่องใช้ภายในบ้านและเครื่องอำนวยความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 75.5 ส่วนสินทรัพย์ประเภทสังหาริมทรัพย์ได้แก่ บ้าน ที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 63 รวมแล้วข้าราชการครูมีทรัพย์สินส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.5 ซึ่งหลายรายการจำแนกสินทรัพย์ที่ต้องผ่อนส่งในแต่ละเดือนระบุว่าที่มีเพราะกู้ยืมเงินและเช่าซื้อ ภาวะหนี้สินพบว่าข้าราชการครูเริ่มมีหนี้สินหลังจากเข้ารับราชการ คิดเป็นร้อยละ 68.5 และมีสาเหตุการเกิดหนี้สิน เนื่องจาก 3 สาเหตุ ดังนี้ 1) ซื้อหรือผ่อนยานพาหนะ

2) การนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อในชีวิตประจำวัน 3) ซื้หรือสร้างที่พักอาศัย นอกจากนี้ นันทรัตน์ จิโรภาส (2552) ได้ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ข้าราชการครูมีหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 34.8 โดยกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ร้อยละ 39.1 และผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 42.5 แต่ข้าราชการครูส่วนใหญ่ยังมีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 66 ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน พบว่าการเล่นการพนันในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน ด้านจำนวนหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญ การผ่อนชำระบ้านพัก จำนวนเงินในการผ่อนชำระยานพาหนะ การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน ด้านจำนวนหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการศึกษาวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนี้ สรุปได้ว่าสาเหตุของการเกิดหนี้สินประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ รายได้ สถานภาพสมรสจำนวนของบุคคลในครัวเรือน ระดับการศึกษา ประเภทข้าราชการ สถานที่ปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของข้าราชการ 2) ปัจจัยด้านความต้องการ ค่านิยม และพฤติกรรม ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูหนี้สินที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) เป็นการวิจัยที่มีการศึกษาตามสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำหรือ ควบคุมตัวแปรใด ๆ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross Sectional Studies) คือเป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียวโดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ จำนวน 180 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่รู้จำนวนที่แน่นอน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้มาจากการคำนวณสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ โดยมีการทดสอบที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และให้มีความผิดพลาดได้ร้อยละ 5 กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 152 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ แล้วนำข้อมูลที่จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อตอบหาคำตอบตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ภาวะหนี้สิน ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ความต้องการ ค่านิยม และพฤติกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บข้อมูลมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยการวิเคราะห์ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลและภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ และค่าแจกแจงความถี่
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้
 - 2.1) ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินและพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ และค่าแจกแจงความถี่
 - 2.2) ค่านิยมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินกับภาวะหนี้สิน และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สินแบบผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินโดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-square)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถจำแนกผลการศึกษาออกเป็นประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล

พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู มีอายุงานมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีระดับเงินเดือนตั้งแต่ 15,000 บาท ขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เสริม ส่วนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีรายได้เสริมจะมาจากการรับสอนพิเศษ ซึ่งรายได้จากการประกอบอาชีพเสริม จะอยู่ระหว่าง 2,001-5,000 บาท เหตุผลที่ต้องมีการมีรายได้เสริมเนื่องจากเงินเดือนที่ได้รับในแต่ละเดือน หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ สถานภาพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่คือ โสด ส่วนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สมรส คู่สมรสส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ มีรายได้ 15,000 บาท ขึ้นไปมากที่สุด ส่วนใหญ่มีบุตร 1 คน มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท นอกจากนี้มีบุคคลอื่นในอุปการะนอกเหนือจากบุตรพบว่า มีบุคคลในอุปการะ 1 คน มากที่สุด และมีรายจ่ายเกี่ยวกับบุคคลในอุปการะเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 5,000-10,000 บาท

ภาวะหนี้สิน

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจำนวนหนี้สินในปัจจุบันตั้งแต่ 500,001-1,000,000 บาท โดยส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสมุทรปราการ จำกัด มีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนตั้งแต่ 5,001-15,000 บาท ส่วนใหญ่มีรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย

ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะหนี้สิน

ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงาน ระดับเงินเดือน สถานภาพการสมรส อาชีพคู่สมรส รายได้คู่สมรส จำนวนบุตร มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินในปัจจุบัน ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินในปัจจุบัน ได้แก่ เพศ อาชีพเสริม รายได้จากอาชีพเสริม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร จำนวนบุคคลในอุปการะ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคคลในอุปการะ อีกทั้งพบว่าข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับ การศึกษา รายได้จากอาชีพเสริม ตำแหน่งงาน อายุงาน ระดับเงินเดือน รายได้คู่สมรส มีความสัมพันธ์กับภาวะ หนี้สิน ด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อาชีพเสริม สถานภาพ สมรส อาชีพคู่สมรส จำนวนบุตร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร บุคคลในอุปการะ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคคลในอุปการะ ไม่มี ความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน ด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ด้านความต้องการ พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ อาศัยอยู่บ้านพักของตนเอง หรือของคู่สมรส ส่วนข้าราชการครูที่มีภาระต้องผ่อนชำระค่าที่อยู่อาศัยหรือต้องจ่ายค่าเช่าที่พัก จะมีค่าใช้จ่ายต่อ เดือนต่ำกว่า 5,000 บาท เมื่อเจ็บป่วย มักเลือกไปที่โรงพยาบาลของรัฐ ส่วนใหญ่ที่เป็นข้าราชการครูและ ลูกจ้างประจำจะไม่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล เนื่องจากสามารถเบิกกับทางราชการได้ ส่วนบุคลากร ทางการศึกษาที่ไม่ใช่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ จะมีค่ารักษาพยาบาลในครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 1,000 บาท ส่วนใหญ่มียานพาหนะส่วนตัว คือ รถยนต์ ส่วนใหญ่ไม่มีภาระที่จะต้องผ่อนชำระค่างานพาหนะ เหตุผลใน การซื้อยานพาหนะส่วนใหญ่ คือ เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาส่วนใหญ่ เมื่อเข้าทำงานแล้ว จะมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เงินที่ใช้ในการศึกษาต่อมาจากการกู้ยืมเงิน เหตุผลในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อต้องการเพิ่มคุณวุฒิให้สูงขึ้น

ด้านค่านิยม พบว่าภาพรวมของค่านิยมอยู่ในระดับสูง ค่านิยมทางวิชาการมองว่าการศึกษาทำให้มีหน้าที่ การงานที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ค่านิยมทางเศรษฐกิจ พบว่า การที่มีทรัพย์สินเงินทองจำนวนมาก เป็นการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ให้กับชีวิตของตนเองและครอบครัว ค่านิยมทางสังคม พบว่า มีการเข้าร่วม กิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านพฤติกรรม พบว่าพฤติกรรมกรบริโภคอาหารของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ คือ จะเลือกซื้ออาหารราคาปานกลาง โดยจะซื้ออาหารที่ปรุงสำเร็จแล้ว เช่น ข้าวกล่อง กับข้าวถุง จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการซื้ออาหารรับประทานที่บ้านต่อวัน คือ ไม่เกิน 200 บาท ใน ระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา ไม่เคยรับประทานอาหารนอกบ้าน จากพฤติกรรมกรรับประทานอาหารนอกบ้านไม่มี ผลกระทบต่อการเกิดปัญหาหนี้สิน ไม่มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มแอลกอฮอล์ มักจะ ดื่มเบียร์ ความถี่ในการดื่ม จะดื่มนานๆ ครั้ง โดยจะมีค่าใช้จ่ายในการดื่มเฉลี่ยต่อครั้งไม่เกิน 500 บาท จาก พฤติกรรมกรดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ไม่มีผลกระทบต่อการเกิดปัญหาหนี้สิน พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ

อธิบายมุข ส่วนใหญ่ไม่เล่นการพนัน แต่สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เล่นการพนัน ส่วนใหญ่เป็นการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล และมีวงเงินในการเล่นการพนันในแต่ละครั้ง ไม่เกิน 500 บาท จากพฤติกรรมการเล่นการพนัน ส่วนใหญ่ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาปัญหาหนี้สิน พฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีราคาแพง ส่วนใหญ่จะเลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นที่ราคาปานกลาง คุณภาพค่อนข้างดี พฤติกรรมในการซื้อจะเป็นนานๆ ครั้ง ค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เฉลี่ยต่อครั้งจะอยู่ที่ 1,001-2,500 บาท ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายใหม่ ว่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเดิม เสื่อมสภาพแล้ว ในส่วนของพฤติกรรมการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน พบว่า มีการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน ประเภทของสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อนมากที่สุดคือ โทรศัพท์มือถือ มีจำนวนเงินผ่อนชำระเฉลี่ยต่อเดือน 2,000-4,000 บาท สาเหตุที่เลือกซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนส่วนใหญ่ ให้เหตุผลว่ามีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินกับภาวะหนี้สิน ด้านจำนวนหนี้สินในปัจจุบัน

พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่พักอาศัยอยู่บ้านพักของตนเอง/คู่สมรส ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐและไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่มีภาระต้องผ่อนชำระค่ายานพาหนะ มีหนี้สินมากที่สุดในจำนวนหนี้ตั้งแต่ 500,001-1,000,000 บาท ขึ้นไป สำหรับการศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้นมีจำนวนหนี้สินมากกว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น ส่วนพฤติกรรมการรับประทานอาหารนอกบ้านในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่เคยรับประทานอาหารนอกบ้านมีจำนวนหนี้สินมากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินกับภาวะหนี้สิน

ด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เช่าบ้านพัก/หอพัก ที่ต้องจ่ายค่าเช่าบ้านพัก/หอพัก ต่ำกว่า 5,000 บาท จะมีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-15,000 บาท นอกจากนี้ยังพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ และไม่มีภาระจ่ายค่ารักษาพยาบาล จะมีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-15,000 บาท สำหรับจำนวนเงินในการผ่อนชำระค่ายานพาหนะพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่มีความใช้จ่ายในการผ่อนชำระค่ายานพาหนะจะมีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-15,000 บาท ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีค่านิยมทางเศรษฐกิจสูง จะมีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-15,000 บาท

ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

ภาพรวมของผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าผลกระทบด้านสังคมมีผลกระทบน้อยที่สุด ส่วนผลกระทบด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สินกับผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สินด้านจำนวนหนี้สินในปัจจุบันและด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม แต่มีความสัมพันธ์กับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหนี้สิน ตั้งแต่ 500,001-1,000,000 บาท ขึ้นไป ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ มากกว่ากลุ่มอื่น นอกจากนี้ ยังพบว่าภาวะหนี้สินด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านเศรษฐกิจ โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 15,001-30,000 บาท มีระดับผลกระทบด้านเศรษฐกิจในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาจากแบบสอบถาม สามารถอภิปรายผลตามคำถามการวิจัยและสมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงาน ระดับเงินเดือน สถานภาพการสมรส อาชีพคู่สมรส รายได้คู่สมรส จำนวนบุตร มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินในปัจจุบัน ด้านจำนวนหนี้สิน ผลดังกล่าวนำไปสู่การยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินด้านจำนวนหนี้สิน ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากอาชีพเสริม ตำแหน่งงาน อายุงาน ระดับเงินเดือน รายได้คู่สมรส มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน ด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ผลดังกล่าวนำไปสู่การยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน ด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน สอดคล้องกับการศึกษาของบุญชู ไตรรัตน์รังษี (2539) เรื่องทัศนคติต่อการเป็นหนี้ คำนิยมทางวัตถุ และการเป็นหนี้ของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีอายุ 31 ปี ขึ้นไป เป็นหนี้มากกว่าครูที่มีอายุน้อย เช่นเดียวกับ ร.ต.ท.สุลักษณ์ เสริมลักษณ์ (2554) เรื่องภาวะการมีหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจน้ำ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีหนี้สินของข้าราชการตำรวจน้ำ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน สถานภาพการสมรส เงินเดือน รายได้เสริม ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายจากรายได้ของข้าราชการตำรวจน้ำรวมกับรายได้ของคู่สมรส

2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ มีภาวะหนี้สินเป็นอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหนี้สินระหว่าง 500,000-1,000,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด โดยกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสมุทรปราการ ผ่อนชำระหนี้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-15,000 บาท และมีสภาพสภาพรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย สอดคล้องกับการศึกษาของลัดดาวัลย์ พิรพัฒน์กุล (2543) เรื่อง การจัดสวัสดิการเพื่อผ่อนคลายภาวะหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีหนี้สิน สถานะภาพทางการเงินมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

3. ปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการพื้นฐาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับที่พักอาศัยในปัจจุบัน จำนวนเงินจ่ายไปสำหรับการเช่าบ้านพัก/หอพัก สถานที่ในเข้ารับการรักษาพยาบาล รายจ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ความต้องการด้านสวัสดิภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการผ่อนชำระค่ายานพาหนะต่อเดือน ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเอง ค่านิยมทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมกรบริโภคอาหาร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ผลดังกล่าวนำไปสู่การยอมรับสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ มาจากการสร้างฐานะประกอบด้วย การซื้อสินทรัพย์ต่างๆ เช่น ที่อยู่อาศัย รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เพื่อสร้างความมั่นคงของครอบครัว จะเห็นได้ว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล การศึกษาต่อของตนเอง ซึ่งพบว่าข้าราชการครูมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวมากกว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (ทิพพาศรี อินทะกุล, 2547: 15) จึงกล่าวได้ว่าภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กำลังประสบอยู่นั้น เป็นภาวะที่ข้าราชการครูเต็มใจให้เกิดขึ้น เพราะแม้ว่าจะมีภาระทางการเงินที่เพิ่มขึ้นจากการมีภาวะหนี้สินก็ตาม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก็จะมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมให้กับตนเองที่จะเผชิญกับภาวะหนี้สินที่จะเกิดขึ้นตามมา แม้ว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีภาวะหนี้สิน แต่ก็มีที่อยู่อาศัยและรถยนต์ รวมถึงการมีทรัพย์สินเป็นของตนเอง ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสุขสบาย จึงนับได้ว่าภาวะหนี้สินที่มีนั้น เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ได้รับผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะหนี้สินส่งผลกระทบต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับน้อย อาจกล่าวได้ว่าข้าราชการครูถึงแม้ว่าจะมีหนี้สิน รวมถึงการผ่อนชำระหนี้สินเป็นจำนวนมาก แต่ภาวะดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับมากถึงมากที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่าภาวะหนี้สินด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านเศรษฐกิจ โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 15,001-30,000 บาท มีระดับผลกระทบด้านเศรษฐกิจในระดับมาก ตามที่ ส.สินธร (2538: 41 อ้างถึงในสามารถ เตชะวงศ์, 2545: 22) กล่าวว่า ความเป็นทุกข์จากการเป็นหนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ หรือชำระหนี้ได้อย่างผิดเคื่องเต็มที และยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวเพราะเมื่อนำรายได้ที่มีอยู่มาหักชำระหนี้รายเดือนแล้ว ไม่มีเงินเหลือพอสำหรับการดำรงชีวิต ทำให้ต้องกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้จ่ายในการบริโภค และสอดคล้องกับการศึกษาของดาว นามบัณฑิต (2542) ศึกษาสภาพหนี้สินและความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่พอใช้ โดยมีเงินคงเหลือหลังหักภาษี ณ จ่าย น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเงินเดือน โดยมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่เงินเดือนไม่พอใช้โดยการกู้ยืมเงินระยะสั้น หรือระยะยาว เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงินต่างๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านของสวัสดิการต่างๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรจะมีการศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือในระดับอื่นๆ

2.2) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก ควบคู่ไปกับการแจกแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้เกิดความเข้าใจปัจจัยหรือสาเหตุที่ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินในเชิงลึกอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กันต์ อินทวงศ์. (2554). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.otep.go.th> (วันที่ค้นข้อมูล 19 เมษายน 2563)
- ดาว นามบัณฑิต. (2542). การศึกษาสภาพหนี้สินและความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิพพาศรี อินทะกุล. (2547). การศึกษามูลเหตุภาวะหนี้สินและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคการศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นันทรัตน์ จิโรภาส. (2552). ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลัดดาวัลย์ พิรพัฒน์กุล. (2543). การจัดการสวัสดิการเพื่อผ่อนคลายภาวะหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา (Welfare Provided for Debt Liberation of Primary School Teachers under the NakhonRatchasima Provincial Primary Education Office). วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สามารถ เตจ๊ะวงศ์. (2544). ค่านิยมและพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของข้าราชการครูที่มีหนี้สิน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอนุรักษนิยม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.